

ความคิดเห็นของผู้ผลิตและนักศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบและ
เทคนิคการผลิตรายการโทรทัศน์การศึกษา
ของมหาวิทยาลัยรามคำแหง

นางสาวสมาลี ศรีชัยสวัสดิ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาโสตทัศนศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2531

ISBN 974-569-717-6

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

15621

112/119869

OPINIONS OF PRODUCTION TEAMS AND STUDENTS CONCERNING TYPES
AND PRODUCTION TECHNIQUES OF EDUCATIONAL TELEVISION
PROGRAMS FOR RAMKHAMHAENG UNIVERSITY

MISS SUMALEE SRICHAISAWAD

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Audio-Visual Education
Graduate School
Chulalongkorn University

1988

จุมาลี ศรีชัยสวัสดิ์ : ความคิด เห็นของผู้ผลิตและนักศึกษา เกี่ยวกับรูปแบบและเทคนิคการผลิต
รายการโทรทัศน์การศึกษาของมหาวิทยาลัยรามคำแหง (OPINIONS OF PRODUCTION
TEAMS AND STUDENTS CONCERNING TYPES AND PRODUCTION TECHNIQUES OF
EUDCATIONAL TELEVISION PROGRAMS FOR RAMKHAMHAENG UNIVERSITY) อ.ที่ปรึกษา
: รศ.วิรุฬห์ สีลาพฤกษ์, 117 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้ผลิตและนักศึกษาที่ชมรายการโทรทัศน์
การศึกษา เกี่ยวกับรูปแบบและเทคนิคการผลิตรายการโทรทัศน์การศึกษาของมหาวิทยาลัยรามคำแหง
กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ (1) กลุ่มผู้ผลิต ซึ่งได้แก่ นักวิชาการด้านเนื้อหาหรือ
อาจารย์ผู้สอน นักเทคโนโลยีการศึกษา และช่างเทคนิค จำนวน 88 คน และ (2) กลุ่มนักศึกษา
จำนวน 400 คน ผู้วิจัยได้ทำการรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามชนิดมีรายการให้เลือกตอบและชนิด
ปลายเปิด การวิเคราะห์ข้อมูลทำโดยหาค่าร้อยละ มีชดิมเลขคณิต และส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยกลุ่มผู้ผลิต พบว่ารูปแบบรายการที่ผลิตมีคุณภาพใช้ได้ ส่วนการกำหนดรูปแบบของ
รายการจะแตกต่างกันตามลักษณะของคณะวิชาและวัตถุประสงค์ในการ เรียนการสอน และยังขึ้นอยู่กับความ
จำกัดของวัสดุและอุปกรณ์ในการผลิตอีกด้วย ทางด้านเทคนิคการผลิตรายการนั้น พบว่าคุณภาพของการใช้
ผลพิเศษทางเสียง และคุณภาพของการตัดต่ออยู่ในระดับดี

ผลการวิจัยกลุ่มนักศึกษา พบว่ารูปแบบรายการที่น่าเสนอมีคุณภาพใช้ได้ ส่วนรูปแบบของรายการ
ที่ต้องการให้นำเสนอและเห็นว่าเรียนแล้วมีความเข้าใจที่สุด คือ รูปแบบรายการบรรยาย สำหรับการชม
รายการจะเลือกชมเฉพาะวันที่ออกอากาศในวิชาที่ลงทะเบียนไว้ ส่วนเวลาที่เห็นว่าเหมาะสมที่สุดในการชม
รายการ คือ เวลา 18.30 น. ถึง 19.30 น. และเห็นว่ารายการควรเสนอเป็นเวลา 45 นาที

ภาควิชา ..... ใสตทัศนศึกษา
สาขาวิชา ..... ใสตทัศนศึกษา
ปีการศึกษา 2531

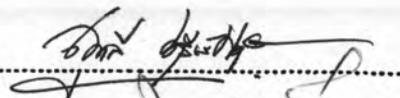
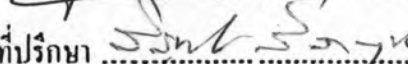
ลายมือชื่อนิติต .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....

SUMALEE SRICHAISAWAD : OPINIONS OF PRODUCTION TEAMS AND STUDENTS CONCERNING TYPES AND PRODUCTION TECHNIQUES OF EDUCATIONAL TELEVISION PROGRAMS FOR RAMKHAMHAENG UNIVERSITY. THESIS ADVISOR : ASSO.PROF. VIROON LEELAPRUTE, 117 PP.

The purpose of this research was to study the opinions of production teams and students who watch educational television programs concerning types, and production techniques of educational television programs for Ramkhamhaeng University. The sample used in this study consisted of (1) 88 persons in production team which included content specialists or instructors, educational technologists and technicians and (2) 400 students. Informations for the study was obtained through the check list and open-ended type questionnaire. Percentage, arithmetic mean and standard deviation were used to analyze the data.

The analysis showed that the production team seen quality of television programs as fair, types of presentation varied according to course contents, objectives and limitation of material and equipment, and the quality of sound effect and editing were considered good. The students identified the quality of presentation as fair and lecture was the best program format. They also indicated that they watched program of the course that they registered, preferred watching time was between 06.30 - 07.30 p.m. and the duration of programs should be 45 minutes.

ภาควิชา ..... วิศวกรรมศึกษา
สาขาวิชา ..... วิศวกรรมศึกษา
ปีการศึกษา 2531

ลายมือชื่อผู้ผลิต .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความอนุเคราะห์ของบุคคลหลายฝ่าย โดยเฉพาะอย่างยิ่งรองศาสตราจารย์วิรุฬห์ ลีลาฤทธิ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งได้กรุณาให้คำแนะนำ ตลอดจนช่วยเหลือตรวจปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยดีตลอดมา รวมทั้งผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประศักดิ์ ทอมสนธิ หัวหน้าภาควิชาโสตทัศนศึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ศุภร สุวรรณาศรัย ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมเชาว์ เนตรประเสริฐ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ปัญญา ศิริโรจน์ ซึ่งเป็นประธานและกรรมการตรวจวิทยานิพนธ์ตามลำดับ และเป็นผู้ซึ่งได้กรุณาให้คำแนะนำข้อแก้ไขต่าง ๆ จนทำให้วิทยานิพนธ์นี้เสร็จสมบูรณ์ได้ในที่สุด จึงขอกราบขอบพระคุณอย่างสูง ไว้ ณ ที่นี้

นอกจากนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณกลุ่มผู้ผลิตรายการโทรทัศน์การศึกษา และนักศึกษาของมหาวิทยาลัยรามคำแหงทุกท่าน ที่กรุณาให้ความร่วมมือในการกรอกแบบสอบถามเป็นอย่างดี ตลอดจนขอขอบพระคุณ คุณกาญจนา รัตสาร และเลขานุการคณะต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่ได้กรุณาช่วยเหลือให้ความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูล คุณฉวัลย์ จันทรเพ็ง ผู้ช่วยเหลือด้านโปรแกรมคอมพิวเตอร์ รวมทั้งคุณสุธี ประเสริฐ คุณจิรพรพรพ พิรวุฒิ และคุณวารารักษ์ วังไโน ที่ให้ความช่วยเหลืออย่างดียิ่งตลอดมา

ท้ายที่สุดนี้ ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ และพี่น้องทุกคนในครอบครัวศรีชัยสวัสดิ์ เป็นอย่างสูง ที่ได้ให้การส่งเสริม สนับสนุนในการศึกษาแก่ผู้วิจัยมาโดยตลอด รวมทั้งเป็นกำลังใจอย่างดีเยี่ยมเสมอมา พระคุณนี้หาที่เปรียบมิได้ และหากความดีของการวิจัยที่อาจพึงมี ผู้วิจัยขอมอบแด่ ครู อาจารย์ และสถาบันการศึกษาทุกแห่งซึ่งเป็นผู้วางรากฐานชีวิตและพื้นฐานการศึกษา จนทำให้ผู้วิจัยสามารถสร้างคุณประโยชน์แก่วิชาชีพและสังคมได้

สมาลี ศรีชัยสวัสดิ์.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฅ
สารบัญตาราง.....	ญ
 บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
ความไม่สมบูรณ์ของการวิจัย.....	5
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	6
2 วรรณคดีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
บทบาทของโทรทัศน์ในฐานะสื่อมวลชนทางการศึกษา.....	8
ประเภทของรายการโทรทัศน์.....	10
ลักษณะวงจรโทรทัศน์.....	11
รายการโทรทัศน์ในฐานะสื่อการสอนทางไกล.....	11
โทรทัศน์กับระบบการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยเปิด.....	13
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	15
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	23
กลุ่มประชากร.....	23
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	24
การสร้างเครื่องมือในการวิจัย.....	26
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	26

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	27
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	28
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	30
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	80
สรุปผลการวิจัย.....	81
อภิปรายผลการวิจัย.....	82
ข้อเสนอแนะ.....	90
บรรณานุกรม.....	91
ภาคผนวก.....	95
ประวัติผู้เขียน.....	117

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มผู้ผลิตรายการโทรทัศน์การศึกษา ของมหาวิทยาลัยรามคำแหง จำแนกตามเพศ.....	30
2 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มผู้ผลิตรายการโทรทัศน์การศึกษา ของมหาวิทยาลัยรามคำแหง จำแนกตามระดับอายุ.....	31
3 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มผู้ผลิตรายการโทรทัศน์การศึกษา เกี่ยวกับระยะเวลาที่มีส่วนร่วมในการผลิตรายการโทรทัศน์การศึกษา ของมหาวิทยาลัยรามคำแหง.....	32
4 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มผู้ผลิตรายการโทรทัศน์การศึกษา เกี่ยวกับจำนวนรายการโทรทัศน์การศึกษาของมหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่มีส่วนร่วมในการผลิต.....	33
5 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มผู้ผลิตรายการโทรทัศน์การศึกษา ของมหาวิทยาลัยรามคำแหง เกี่ยวกับการรับชมรายการโทรทัศน์ การศึกษาโดยเฉลี่ยต่อสัปดาห์.....	34
6 แสดงค่ามัชฌิม เลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มผู้ผลิต รายการโทรทัศน์การศึกษาของมหาวิทยาลัยรามคำแหง ในความ คิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบรายการโทรทัศน์การศึกษาประเภทรายการบรรยาย..	35
7 แสดงค่ามัชฌิม เลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มผู้ผลิต รายการโทรทัศน์การศึกษาของมหาวิทยาลัยรามคำแหง ในความ คิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบรายการโทรทัศน์การศึกษาประเภทรายการสนทนา...	36
8 แสดงค่ามัชฌิม เลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มผู้ผลิต รายการโทรทัศน์การศึกษาของมหาวิทยาลัยรามคำแหง ในความ คิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบรายการโทรทัศน์การศึกษาประเภทรายการสารคดี...	37

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
9	แสดงคำขวัญ เลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มผู้ผลิต รายการโทรทัศน์การศึกษาของมหาวิทยาลัยรามคำแหง ในความ คิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบรายการโทรทัศน์การศึกษาประเภทรายการสัมภาษณ์...	38
10	แสดงคำขวัญ เลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มผู้ผลิต รายการโทรทัศน์การศึกษาของมหาวิทยาลัยรามคำแหง ในความ คิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบรายการโทรทัศน์การศึกษาประเภทรายการ สถานการณ์จำลอง.....	39
11	แสดงจำนวนและร้อยละของนักวิชาการด้านเนื้อหาหรืออาจารย์ผู้สอน ทางโทรทัศน์ ในความคิดเห็นเกี่ยวกับการกำหนดรูปแบบรายการ โทรทัศน์การศึกษาให้เหมาะสมกับคณะวิชา.....	40
12	แสดงจำนวนและร้อยละของนักเทคโนโลยีการศึกษา ในความคิดเห็น เกี่ยวกับการกำหนดรูปแบบรายการโทรทัศน์การศึกษาให้เหมาะสมกับ คณะวิชา.....	42
13	แสดงจำนวนและร้อยละของนักวิชาการด้านเนื้อหาหรืออาจารย์ผู้สอน ทางโทรทัศน์ ในความคิดเห็นเกี่ยวกับการกำหนดรูปแบบรายการ โทรทัศน์การศึกษาให้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ของการนำเสนอเนื้อหา.....	44
14	แสดงจำนวนและร้อยละของนักเทคโนโลยีการศึกษา ในความคิดเห็น เกี่ยวกับการกำหนดรูปแบบรายการโทรทัศน์การศึกษาให้เหมาะสมกับ วัตถุประสงค์ของการนำเสนอเนื้อหา.....	46
15	แสดงจำนวนและร้อยละของนักเทคโนโลยีการศึกษา เกี่ยวกับปัจจัยและช่วงเวลาใน การกำหนดรูปแบบรายการโทรทัศน์การศึกษา ของมหาวิทยาลัยรามคำแหง...	48
16	แสดงจำนวนและร้อยละของนักเทคโนโลยีการศึกษา ในความคิดเห็นเกี่ยวกับ การผลิตรายการและลักษณะของการเขียนบทโทรทัศน์การศึกษา ของมหาวิทยาลัย รามคำแหง จำแนกตามรูปแบบรายการประเภทต่าง ๆ.....	49

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
17	แสดงค่ามัชฌิม เลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของนายช่างเทคนิค ในความคิดเห็นเกี่ยวกับเทคนิคการผลิตรายการโทรทัศน์การศึกษา ของมหาวิทยาลัยรามคำแหง.....	50
18	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มนักศึกษาที่ชมรายการโทรทัศน์การศึกษา ของมหาวิทยาลัยรามคำแหง จำแนกตาม เพศ คณะ อายุ ชั้นปี จำนวน หน่วยกิตสะสม และวุฒิการศึกษาสูงสุดที่ได้รับ.....	55
19	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มนักศึกษาที่ชมรายการโทรทัศน์การศึกษา ของมหาวิทยาลัยรามคำแหง จำแนกตามลักษณะและวิธีการศึกษา.....	58
20	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มนักศึกษาที่ชมรายการโทรทัศน์การศึกษา ของมหาวิทยาลัยรามคำแหง จำแนกตามชนิดของเครื่องรับโทรทัศน์.....	59
21	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มนักศึกษาที่ชมรายการโทรทัศน์การศึกษา ของมหาวิทยาลัยรามคำแหง จำแนกตามความคิดเห็นในการชมรายการ โทรทัศน์การศึกษาที่บ้าน.....	60
22	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มนักศึกษาที่ชมรายการโทรทัศน์การศึกษา ของมหาวิทยาลัยรามคำแหง จำแนกตามความชอบรายการโทรทัศน์การ ศึกษาที่ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์ช่อง 7 สี และสถานีวิทยุและโทรทัศน์ แห่งประเทศไทยช่อง 11.....	61
23	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มนักศึกษาที่ชมรายการโทรทัศน์การศึกษา ของมหาวิทยาลัยรามคำแหง จำแนกตามความเหมาะสมต่อการรับชม รายการโทรทัศน์การศึกษาที่ออกอากาศในปัจจุบัน.....	62
24	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มนักศึกษาที่ชมรายการโทรทัศน์การศึกษา ของมหาวิทยาลัยรามคำแหง จำแนกตามเวลาที่เหมาะสมที่สุดในการชม และระยะเวลาในการเสนอรายการโทรทัศน์การศึกษา.....	63

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
25	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มนักศึกษาที่ชมรายการโทรทัศน์การศึกษา ของมหาวิทยาลัยรามคำแหง จำแนกตามวิธีการต้องการทราบรายการ ออกอากาศรายการโทรทัศน์การศึกษาที่ดีที่สุด.....	64
26	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มนักศึกษาที่ชมรายการโทรทัศน์การศึกษา ของมหาวิทยาลัยรามคำแหง จำแนกตามวิธีการชมรายการโทรทัศน์การ ศึกษา.....	65
27	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มนักศึกษาที่ชมรายการโทรทัศน์การศึกษา ของมหาวิทยาลัยรามคำแหง จำแนกตามรูปแบบของรายการที่ต้องการ ให้มีการเสนอตามเนื้อหากระบวนการวิชาทางโทรทัศน์การศึกษา.....	66
28	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มนักศึกษาที่ชมรายการโทรทัศน์การศึกษา ของมหาวิทยาลัยรามคำแหง จำแนกตามรูปแบบรายการโทรทัศน์การ ศึกษาที่เรียนเข้าใจที่สุด.....	67
29	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มนักศึกษาที่ชมรายการโทรทัศน์การศึกษา ของมหาวิทยาลัยรามคำแหง จำแนกตามวิธีการสอนของอาจารย์ทาง โทรทัศน์การศึกษา.....	68
30	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มนักศึกษาที่ชมรายการโทรทัศน์การศึกษา ของมหาวิทยาลัยรามคำแหง จำแนกตามปริมาณการให้เนื้อหาในแต่ละ กระบวนการวิชาทางโทรทัศน์การศึกษา.....	69
31	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มนักศึกษาที่ชมรายการโทรทัศน์การศึกษา ของมหาวิทยาลัยรามคำแหง จำแนกตามความยากง่ายของบทเรียนที่สอน ทางโทรทัศน์และความเข้าใจบทเรียนภายหลังจากได้ชมรายการโทรทัศน์ การศึกษา.....	70
32	แสดงค่ามัชฌิมเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของกลุ่มนักศึกษาที่ ชมรายการโทรทัศน์การศึกษาของมหาวิทยาลัยรามคำแหง ในความคิดเห็น เกี่ยวกับรูปแบบรายการโทรทัศน์การศึกษาประเภทรายการบรรยาย.....	71

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
33 แสดงค่ามัชฌิมเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของกลุ่มนักศึกษา ที่ชมรายการโทรทัศน์การศึกษา ของมหาวิทยาลัยรามคำแหง ในความ คิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบรายการโทรทัศน์การศึกษา ประเภทรายการ สนทนา.....	72
34 แสดงค่ามัชฌิมเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของกลุ่มนักศึกษา ที่ชมรายการโทรทัศน์การศึกษา ของมหาวิทยาลัยรามคำแหง ในความ คิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบรายการโทรทัศน์การศึกษา ประเภทรายการ สารคดี.....	73
35 แสดงค่ามัชฌิมเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของกลุ่มนักศึกษา ที่ชมรายการโทรทัศน์การศึกษา ของมหาวิทยาลัยรามคำแหง ในความ คิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบรายการโทรทัศน์การศึกษา ประเภทรายการ สัมภาษณ์.....	74
36 แสดงค่ามัชฌิมเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของกลุ่มนักศึกษา ที่ชมรายการโทรทัศน์การศึกษา ของมหาวิทยาลัยรามคำแหง ในความ คิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบรายการโทรทัศน์การศึกษา ประเภทรายการ สถานการณ์จำลอง.....	75
37 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มนักศึกษาที่ชมรายการโทรทัศน์การศึกษา ของมหาวิทยาลัยรามคำแหง ในความคิดเห็นเกี่ยวกับการกำหนดรูปแบบ รายการโทรทัศน์การศึกษา ให้เหมาะสมกับคณะวิชาที่นำเสนอเนื้อหา.....	76